

S. Sayısı : 9

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1943 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresiyle Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1943 yılı Kesinhesabı hakkında Kanun tasarısı ve Sayıştay Komisyonu raporu (3/383, 1/605)

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1943 Bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin sunulduğuna dair Sayıştay Başkanlığı tezkeresi (3/383)

T. C.

Sayıştay

23 . V . 1949

Sayı { U. 297530
 { H. 1140

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1943 bütçe yılı Kesinhesabına ait Uygunluk Bildiriminin ilişik olarak sunulduğunu en derin saygılarımla arz ederim.

Sayıştay Başkanı
S. Oran

Uygunluk Bildirimi

Anayasa ve Muhasebi Umumiye Kanunu hükümlerine uyularak Ulaştırma Bakanlığında Sayıştaya gönderilen Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1943 malî yılı Kesinhesap ve bilânçosu Sayıştaya incelenip yargılanmış olan muhasip idare hesabıyla karşılaştırılmış, Kesinhesapta ve bilânço ile kâr ve zarar hesaplarında gösterilen rakamların kabule şayan bulunmuş olduğunu arz ederiz.

Sayıştay Başkanı	D. : 1. Başkanı	D. : 2. Başkanı	D. : 3. Başkanı	D. : 4. Başkanı	Üye
S. Oran	F. Eke	Y. Z. Aslan	R. Bakuy	M. A. Apak	M. Menemencioglu
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye	Üye
M. İ. Erenli	N. Başak	F. Özbudun	M. A. Hemen	A. R. Ögel	A. K. Arıçay
Üye	Üye	Üye	Üye	Üye V.	Saveci
F. Aktulga	A. T. Dengel	F. Işık	F. Beşkardeş	H. Payver	E. Arkun

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1943 yılı Kesinhesabı hakkında Kanun tasarısı (1/605)

T. C.

Başbakanlık

22 . IX . 1945

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 424, 6/2181

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1943 yılı Kesinhesabı hakkında

Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 20 . IX . 1945 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan Kanun tasarısının ilişiği cetveller ve gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu arz ederim.

Başbakan
Ş. Saracoğlu

GEREKÇE

Devlet Demiryolları ve Limanları İdarei umumiyesinin teşkilât ve vezaifine dair olan 1042 sayılı Kanunun değiştirilmesi hakkındaki 1483 sayılı Kanunun 12 nci maddesi gereğince bu İdarenin hazırlanması gereken 1943 malî yılı Kesinhesabı, İnşaat dairesinin 1818 sayılı Kanunla Nafia Bakanlığına bağlanması dolayısıyla yalnız işletme hesabını ihtiva etmekte bulunmuş ve aşağıdaki kısımlardan terekküp etmiştir.

1. Kesinhesap Kanunu tasarısı,
2. Tahsisat cetveliyle birlikte masraf Kesinhesap cetveli, «A Cetveli»,
3. Varidat Kesinhesap cetveli «B Cetveli»,
4. İdari nakliyat hesabı,
5. İşletme hesabı («A» Devlet Demiryolları, «B» Bağdat Demiryolu),
6. Kâr ve zarar hesabı,
7. Bilânço ve sermayenin bir senelik artışını gösterir beyan cetveli,

1. 1943 malî yılı Bütçe harcamaları (122.569.472) lira (43) kuruşa baliğ olmuştur. Bu harcamaların:

a) (107.680.068) lira (58) kuruşu:

1943 yılı Bütçesine konulan	106.000.000	lira	
4506 sayılı Kanunla verilen	1.205.000	»	munz.
4514 » » »	12.460.852	»	»

Muhasebei Umumiye Kanununun 55 nci maddesi gereğince 8/2 maddesine ilâve edilen

118.000 »

Ceman 119.783.852 » ödeneğe

mukabil;

b) (59.968.02) lirası Nafia Bakanlığı İnşaat Başkanlığından ikmali nevakıs için alınan (120.000) liraya mukabil;

c) (11.920.085) lira (89) kuruşu Bütçe Kanununun 5 nci maddesi gereğince;

d) (2.909.349) lira (94) kuruşu Bütçe Kanununun 8 nci maddesine dayanılarak harcanmıştır.

Gider Bütçesinin:

a) 6 ncı tahmil ve tahliye ücret ve masrafları faslının (1 400 000) lira ödeneğine mukabil (2 801 620. 13) lira fazlasıyla (4 201 620. 13) lira;

b) 10 ncü faslın 4 ncü reddiyat ve aidat maddesinin (50 000) lira ödeneğine mukabil (105 954. 43) lira fazlasıyla (155 954. 43) lira;

c) 11 ncü faslın 3 ncü mahkeme masrafları ve serbest avukat ücretleri maddesinin (40 000) lira öneğine mukabil (1 775. 38) lira fazlasıyla (41 775. 38) lira harcanmıştır.

Konulan ödeneğe nazaran yukarıda sözü edilen fasllardan yapılan fazla harcamalar Bütçe Kanununun 8 nci maddesine dayanmaktadır.

2. Trabzon - İran hudut Transit yolu otobüs ve kamyon işletmesinin;:

Gideri 236 589 79 lira

Geliri 122 246 65 »

Açığı 114 343 14 liradır

3. Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1943 malî yılı geliri (137 782 615) lira (91) kuruş ve gideri de (122 569 472) lira (43) kuruştur. Bu rakamlara göre gelir fazlası (15 213 143) lira (48) kuruştur.

4. 1943 malî yılı işletme emsali

	Gider		Gelir		Emsal	
	Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
İşletmeler	118 218 225	05	137 782 615	91	85	80
Mubayaa taksitleri	4 351 247	38				
	<u>122 569 472</u>	<u>43</u>	<u>137 782 615</u>	<u>91</u>	<u>88</u>	<u>96</u>

İşletme Emsali yukarıda görüldüğü üzere satın alma taksitleri hariç olduğu halde (85. 80) ve satın alma taksitleriyle birlikte (88. 96) dır.

Sayıştay Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Sayıştay Komisyonu

Esas No. 1/605, 3/383

Karar No. 8.

19 . XI . 1949

Yüksek Başkanlığa

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1943 Bütçe yılı kesinhesabı hakkında Başbakanlığın 22 . IX . 1945 gün ve 71-424/6/2181 sayılı yazısıyla teklif olunan Kanun tasarısı Sayıştayın uygunluk bildiriminde birlikte ve Sayıştay Başkanı Seyfi Oran hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

1. — Ödenekler :

1943 Bütçesiyle konulan ve sonradan ilâveten alınan ödenek miktarı kesinhesapta 134 733 287 lira 83 kuruş olduğu halde uygunluk bildiriminde 78 399 lira 22 kuruş fazlasıyla 134 811 687 lira 05 kuruş bulunduğu görülmüştür.

Yapılan incelemede :

1942 yılı Genel Müdürlük Bütçesinin (3247 ve 3319 sayılı Kanunlar gereğince mubayaa edilecek muharrik ve müteharrik edevat bedeli ile Gümrük Resmi ve sair masrafları) adı altındaki 15 nci bölümünden verilen avans olup Muhasebe Umumiye Kanununun 3010 sayılı Kanunla değiştirilen 83 ncü maddenin (II) fıkrası gereğince aynı yıl kesinhesabının ayrı bir sütununda gösterilen 78 399 lira 22 kuruşun sarf ve mahsubuna lüzum kalmadığı Genel Müdürlüğün 26 . VIII . 1948 gün ve 45116 - 202/31472 sayılı yazısıyla bildirilmiş olmasına göre ve Sayıştay kararı veçhile, 1943 Bütçe yılı kesinhesabında

özel bir bölüm açılarak sözü edilen paranın ödenek ve aynı zamanda imha sütunlarında gösterilmesi muktazi iken bu işlemin yapılmadığı anlaşılmış ve uygunluk bildiriminde gösterilen 134 811 687 lira 05 kuruş ödenek olarak kabul edilmiştir.

2. Giderler :

Kesinhesapta ve uygunluk bildiriminde gösterilen giderlerin bir birine uygun olarak 122 569 472 lira 43 kuruş bulunduğu görülmüştür.

3. Ödenek bakiyesi :

Komisyonca kabul edilen ödenek ve giderlere göre Genel Müdürlüğün ödenek bakiyesi 12 242 214 lira 62 kuruş olup yok edilmesi gerektiği anlaşılmıştır.

4. Gelirler :

Tahakkuk ve Tahsilât : Kesinhesapta ve uygunluk bildiriminde bir birine uygun olarak 137 782 615 lira 91 kuruştur.

Yukarıda arz olunan sebeplere ve kabul edilen gider, gelir ve ödenek miktarlarına göre değişik olarak ve idarenin bilançosuyla kâr ve zarar hesabının tasdikı hakkında bir madde eklenmek suretiyle düzenlenmiş bulunan Kanun tasarısı Kamutayın yüksek tasvibine arz edil-

mek üzere sunuldu.
Sayıştay Ko. Başkanı
Sivas
Abidin Yurdakul

Sözcü
Niğde
F. Ecer
Kâtip
Yozgad
K. Erbek

Bolu
C. Özçağlar
Kütahya
M. İspartalıgil
Gaziantep
Ö. A. Aksoy

Giresun
A. Ulus
Manisa
İ. Ertem

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğü 1943 malî yılı kesinhesap kanunu tasarısı

MADDE 1. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1943 malî yılı harcamaları bağlı (A) cetvelinde gösterildiği üzere (122 569 472) lira (43) kuruştur.

MADDE 2. — Adı geçen Genel Müdürlüğün aynı yıl tahsilâtı (B) cetvelinde gösterildiği üzere (137 782 615) lira (91) kuruştur.

MADDE 3. — Ödenekten harcanmayıp (A) cetvelinde ve ait olduğu tertipler hizasında gösterilen ceman (12 163 815) lira (40) kuruş ödenek artığı battal edilmiştir.

MADDE 4. — Sözü edilen Genel Müdürlüğün bu kanuna bağlı 1943 malî yılı bilânço kâr ve zarar hesabı onanmıştır.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

Başbakan <i>Ş. Saracoğlu</i>	Adalet Bakanı <i>R. Türel</i>
Millî Savunma Bakanı <i>A. R. Artunkal</i>	İçişleri Bakanı <i>Hilmi Uran</i>
Dışişleri Bakanı <i>H. Saka</i>	Maliye Bakanı <i>N. E. Sumer</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Yücel</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Sırrı Day</i>
Ekonomi Bakanı <i>Fuad Sürmen</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. S. Konuk</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Suad H. Ürgüplü</i>	Tarım Bakanı <i>Ş. R. Hatipoğlu</i>
Ulaştırma Bakanı <i>A. F. Cebesoy</i>	Ticaret Bakanı <i>R. Karadeniz</i>
Çalışma Bakanı <i>Dr. S. Irmak</i>	

SAYIŞTAY KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1943 Bütçe yılı Kesinhesap Kanunu tasarısı

MADDE 1. — Devlet Demiryolları ve Limanları İşletme Genel Müdürlüğünün 1943 Bütçe yılı giderleri ilişik (A) işaretli cetvelde gösterildiği gibi 122 569 472 lira 43 kuruştur.

MADDE 2. — Adıgeçen Genel Müdürlüğün aynı yıl gelir tahsilâtı ilişik (B) işaretli cetvelde gösterildiği gibi 137 782 615 lira 91 kuruştur.

MADDE 3. — Ödenekten 1943 Bütçe yılı içinde harcanmayan ve (A) cetvelinin ayrı bir sütununda gösterilen 12 242 214 lira 62 kuruş yokedilmiştir.

MADDE 4. — Adıgeçen Genel Müdürlüğün 1943 yılı Bilânçosuyla kâr ve zarar hesabı onanmıştır.

MADDE 5. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 6. — Bu kanunu Maliye ve Ulaştırma Bakanları yürütür.

A - CETVELİ

B.	Ödeneğin çeşidi	Ödenekler		Giderler		Yokedilen ödenekler	
		Lira	K.	Lira	K.	Lira	K.
1	Ücret ve yevmiyeler	20 181 000		16 485 944	64	3 695 055	36
2	Harcırah	751 000		567 283	12	183 716	88
3	Ecnebi mütehasşısrlarla stajiyer memur ve müstahdemnin ve talebenin masrafları	302 000		136 247	25	165 752	75
4	Tâli ücretler	2 700 000		2 332 967	12	367 032	88
5	Memur ve müstahdemlere ve ailelerine yardım	6 853 000		6 191 409	50	661 590	50
6	Tahmil ve tahliye ücret ve masrafları	4 201 620	13	4 201 620	13	—	
7	İşletme ve müstehlek malzemesi ve masrafları	22 370 040		22 276 786	01	93 253	99
8	Bakım ve teedit masrafları (Fevkalâde kazalar, ârizalar ve sel tahribatı masrafları dâhil)	39 078 012		38 792 096	21	285 915	79
9	Ecnebi demiryolu tesisatının istimali ve üçüncü şahısların hizmetleri	1 237 000		1 134 843	63	102 156	37
10	Her nevi vergiler maddî mükellefiyetler ve zarar ve ziyan tazminatı	376 954	43	282 403	67	94 550	76
11	Müteferrik masraflar	495 775	38	446 258	88	49 516	50
12	Satınalınan demiryol ve limanların senelik faiz ve itfa karşılıkları ve sair masrafları	4 605 496		4 351 247	38	254 248	62
13	Demirbaş tezyidi	5 650 000		1 381 610	79	4 268 389	21
14	İnşaat ve tesisat masrafları	3 132 800		2 217 125	65	915 674	35
15	3247 ve 3319 sayılı kanunlar mucibince mubayaa edilecek muharrik ve müteharrik edevat bedeli ile Gümrük resmi ve sair masrafları	900 000		159 924	04	740 075	96
16	3980 sayılı Kanun gereğince yapılacak masraflar	500 000		345 556	71	154 443	29
17	Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi masrafları	309 000		236 589	79	72 410	21
18	Bütçe Kanununun 5 nci maddesi mucibince girişilecek taahhütler karşılığı	19 920 085	89	19 920 085	89	—	
19	1715 sayılı Kanunun 8 nci maddesi mucibince Cumhuriyet merkez Bankasına verilecek itfa karşılığı	1 049 504		1 049 504		—	
H. F.	Bakımı işletmeye devredilen hatların noksanlarının ikmali masrafları olup Bayındırlık Bakanlığı inşaat reisliğinden alınan	120 000		59 968	02	60 031	98
	Toplam	134 733 287	83	122 569 472	43	12 163 815	40
H. F.	3010 sayılı Kanun gereğince geçen yıl alınan avans	78 399	22	—		78 399	22
	Toplam	134 811 687	05	122 569 472	43	12 242 214	63

B - CETVELİ

B.	M.	Gelirin çeşidi	Bütçede yazılı Muhammenat Lira	Tahsilât Lira	K.
1		Demiryolları işletme gelirleri			
	1	Yolcu	37 000 000	38 151 312	06
	2	Bagaj	800 000	955 664	68
	3	Mesajeri	700 000	948 186	42
	4	Seyriseri	4 500 000	6 154 419	69
	5	Seyrihafif	50 000 000	69 515 905	03
	6	Muhtelif hasılat	750 000	5 323 284	59
2		Limanlar ve iskeleler gelirleri			
	1	Haydarpaşa liman ve rıhtım gelirleri	1 000 000	3 201 515	15
	2	Derince limanı gelirleri	80 000	487 765	40
	3	İskenderun » »	800 000	894 151	71
	4	Mersin » »	600 000	559 232	29
	5	İskeleler gelirleri	300 000	490 340	72
	6	Samsun liman geliri	0	95 375	30
3		Sihhiye tevkifatı	530 000	821 909	78
4		Mütenevvi hasılat			
	1	İstimalden iskate edilen vagon, lokomotif ve hurda demir- ler satışı	20 000	847	90
	2	Pansiyon gelirleri	3 000	753	51
	3	Sanat okulu gelirleri	90 000	84 381	05
	4	İdareye ait binalardan alınacak kira ücretleri	100 000	118 632	20
	5	Faiz ve akçe farkları	180 000	281 316	28
	6	Müteferrik hasılat	447 000	1 337 475	50
5		Trabzon - İran otobüs ve kamyon işletmesi gelirleri	100 000	122 246	65
6		Geçen yıllardan devreden ve tahsisat kayıt edilmeyen va- ridat fazlaları	8 000 000	8 000 000	
H.		Bakımı işletmeye devredilen hatların noksanlarının ik- malî masrafları olup Bayındırlık Bakanlığı Bütçesin- den alınan	0	120 000	
H.		Gülhane iltisak hattı için Üç Halka Limitet Şirketi ta- rafından teberrü	0	118 000	
Toplam			106 000 000	137 782 615	91

1943 malî yılı Bilânçosu

AKTİF

PASİF

	Lira	K.
Sabit tesisat	510 015 506	40
Muharrik ve müteharrik edevat	74 030 278	28
• Demirbaş	13 363 574	36
Stok malzeme :		
Mağzalarda	29 811 822	81
Yol atelyesinde	28 522	13
Matbaada	233 153	48
Travers Fabrikasında	72 774	41
Ecza metharında	1 080 828	36
Mahrukat	4 403 015	33
İaşe	644 516	46
Yapılmakta olan işler :		
Yol atelyesinde	1 106 583	49
Cer atelyelerinde	3 678 081	40
Matbaa atelyesinde	117 117	18
Travers F'rikasında	80 665	28
Elektrik santrallerinde	27 117	89
Elbise	391 385	49
Mevcutat :		
Veznelerde	1 494 606	77
Bankalarda	1 593 115	17
Menkul kıymetler	3 602 748	96
Kıymetli evrak	2 122 95	
İştirâklerimiz	34 306	76
Hazine (Bono ve kredi)	367 676 479	83
Bütçeden ödenecek vâdeli borçlar	2 899 250	63
Muhtelif borçlular	22 290 048	19
Kâr ve zarar	46 343 151	30
Toplam	1 085 020 773	36

Lira	K.
Sermaye	597 409 359 04
İtfa sermayesi	62 733 781 02
Tecdit sermayesi	30 238 111 73
Sigorta sermayesi	1 555 184 18
Tediye senedatı	369 548 166 39
Kredi ve istikrazlar	3 173 705 53
Muhtelif alacaklılar	20 362 465 47

Toplam 1 085 020 773 36

Kâr ve zarar hesabı

ZİMMET

MATLUP

	Lira	K.		Lira	K.
İşletme masrafı	109 828 177	25	İşletme varidatı	128 297 186	45
Mubayaa taksitleri	4 351 247	38	Muhtelif	1 730 234	03
İtfa sermayesi	6 085 775	42	1944 yılından müdevver zarar	46 343 151	30
Tecdit sermayesi	4 578 860	28			
Muhtelif	8 000 000	—			
1942 yılından müdevver zarar	43 526 511	45			
Toplam	176 370 571	78	Toplam	176 370 571	78

